

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/286
KARAR NO : 2021/367
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Davacı apartman nezdinde aynı zaman dilimi içinde kapıcılık hizmetinde çalıştırıldı ı ileri sürülen iki farklı ki i nedeniyle davalı kurum tarafından tahakkuk ve tahsil edilen idari para cezalarından ikincisinin istirdadı istemiyle açılan davanın ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : B.A.Y.
Vekili : Av. M.A.G.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı
Vekili : Av. E.Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; Gaziemir Sosyal Güvenlik Merkezinde 1505472.35 sicil numarasıyla tescilli müvekkili Apartman Yönetiminin, H.E. isimli ki i ile kapıcılık hizmeti alınması konusunda anla tı ını; H.E.'un ikayeti nedeniyle, davalı Kurumun yaptı ı inceleme sonucunda; H.E.'un kapıcı olarak bildirim yapılmadı ı gerekçesiyle 15/08/2014 tarihli ve 4081438 sayılı yazı ile 92.524 TL idari para cezası tahakkuk ettirildi ini, ayrıca bu ki inin kendisi yerine e i Z.E.'u çalıştırarak müvekkili Yönetime kar ı aldatıcı eylemde bulundu unu, davalı kurumun aynı tarihler arası çalış ma yönünden Z.E. için de i lem yapılarak idari para cezası tahakkuk ettirdi ini, oysa, müvekkili Apartman Yönetimi nezdinde görevli olarak çalış tı ını iddia eden Z.E. için yargı kararı verilm i olmas ı kar ısında H.E. için yapılan tahakkukların dü ülmesi gerekti i halde davalı Kurumca bu i lem yapılmayarak her iki ki i için ceza uygulandı ı ve haksız olarak alınan paranın istirdadı için fazlaya ili kin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla; haksız ödendi i dü ünülen 10.000 TL'nin, tahsil tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte davalı Kurumdan tahsiline karar verilmesini talep ederek adli yargı yerinde dava açm ı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. zmir 1. Mahkemesi, E.2015/239, K.2016/148 sayılı dosyada 30/03/2016 tarihinde "*davanın kabulüne*" karar vermi , dosya temyiz edilmi tir.

3. Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, 05/11/2018 tarihli ve E.2016/10528, K.2018/8890 sayılı ilamıyla ve "*idari para cezası ve ferilerinin iptali istemine ili kin olarak eldeki davada, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK'nun 114'üncü maddesi gere ince davanın usulden reddine karar verilmesi*" gerekti i gerekçesiyle kararın bozulmasına hükmederek dosyayı mahalline iade etmi tir.

4. zmir 1. Mahkemesi, 11/06/2019 tarihli ve E.2019/56, K.2019/217 sayılı karar ı ile, bu kez bozma ilam ı do rultusunda "*6100 sayılı HMK'nun 114/1 -b maddesine göre dava artı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine*" karar vermi , söz konusu kararın istinaf edilmeksizin 18/09/2019 tarihinde kesinle ti i anla ılm ı tır.

5. Davacı vekili bu kez benzer taleple idari yargı yerinde dava açm ı tır.

B. dari Yargıda

6. zmir 5. dare Mahkemesi, 26/03/2021 tarihli ve E.2021/419 sayılı kararına istinaden, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 08/04/2021 tarihli ve 2021/419 esas sayılı üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vurmu tur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun "prim oranları ve devlet katkısı" ba lıklı 81. maddesinde, "...Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, di er maddeleri uygulanır..."

Kurumun prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından do acak uyu mazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesi yetkilidir. Yetkili i mahkemesine ba vurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz."; "uyu mazlıkların çözüm yeri" ba lıklı 101. maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar i mahkemelerinde görülür."; di er yandan, "kurumca verilecek darî para cezaları" ba lıklı 102. maddesinde ise; "... darî para cezaları ilgiliye tebli ile tahakkuk eder. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. tiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine ba vurabilirler." kuralına yer verilmi tir.

Yukarıda anılan yasa kurallarının birlikte incelenmesinden; kural olarak 5510 sayılı Yasanın uygulanması niteli inde; prim tahakkuku veya tahsiline ili kin i lemler ve/veya bu i lemlerden kaynaklanan zararların tazminine yönelik davaları da kapsayacak uyu mazlıkların i mahkemelerinin görevinde oldu u, ayrıksı olarak ta aynı Yasanın 102. maddesi uyarınca verilmi idari para cezalarına ili kin i lemler ve/veya bu i lemlerden kaynaklanan zararların tazminine yönelik davaların ise idare mahkemesinde görülece i açıktır...

... bu davanın davacıdan yersiz tahsil edildi i ileri sürülen primler nedeniyle açılmış tazminat davası niteli inde oldu u dikkate alındı nda, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 81. ve 101. maddeleri dikkate alınaca ndan, bakılan davanın görüm ve çözümünde, adli yargı yerinin (i mahkemesinin) görevli oldu u sonucuna varılmış tir."

III. LG L HUKUK

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun "sigortalı bildirim ve süresi" ba lıklı 8. maddesinde " verenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan ki ileri, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalılık ba langıç tarihinden önce, sigortalı i e giri bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdür" düzenlemesi bulunmamaktadır.

8. Aynı Kanun'un "Prim belgeleri ve i yeri kayıtları" ba lıklı 86. maddesi öyledir:

"Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için i verenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin ekli, içeri i, ekleri, ilgili oldu u dönemi, verilme süresi ve di er hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir

veren, i yeri sahipleri; i yeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili oldu u yılı takip eden yıl ba ndan ba lamak üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbe gün içinde ibraz etmek zorundadır..."

...Sigortalının çalı tı ı bir veya birden fazla i te, bu Kanunda yazılı artlan yerine getirmi olmasına ra men, kendisi için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin i veren tarafından verilmedi i veya verilen aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildi i Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli ödemeler yapılır.”

9. "Uyu mazlıkların çözüm yeri" ba lıklı 101. maddesinde "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar i mahkemelerinde görülür" düzenlemesine yer verilmi tir.

10. "Kurumca verilecek idari para cezaları" ba lıklı 102. maddesi ise öyledir:

"Kurumca dayana ı belirtilmek suretiyle di er kanunlarda a a ida belirtilen fiiller için idari para cezası öngörölmü olsa dahi ayrıca bu Kanunun;

a) 1) 8 inci maddesinin birinci fıkrası ile 61 inci maddede belirtilen bildirgeyi, bu Kanunda belirtilen süre içinde ya da Kurumca belirlenen ekle ve us?le uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutuldu u hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her bir sigortalı için asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır(...)

(...) darî para cezaları ilgiliye tebli ile tahakkuk eder. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. tiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine ba vurabilirler. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde, idari para cezası kesinle ir.

darî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna ba vurulmadan önce tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde pe in ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Pe in ödeme idari para cezasına kar ı yargı yoluna ba vurma hakkını etkilemez(...)

Mahkemeye ba vurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gere ince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.(...)"

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın nelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davacı apartman nezdinde aynı zaman dilimi içinde kapıcılık hizmetinde çalı tırıldı ı ileri sürülen iki farklı ki i nedeniyle davalı kurum tarafından tahakkuk ve tahsil edilen idari para cezalarından ikincisinin istirdadı istemiyle açılmı tır.

14. Dosyanın tetkikinde; aynı dönem için davacı apartmanda hem H.E. hem de bu ki inin e i olan Z.E. isimli ahısların kapıcılık hizmetinde kullanılmasına ili kin olarak davalı kurum tarafından farklı tarihlerde 5510 sayılı Kanun kapsamında idari para cezaları tahakkuk ettirildi i, Z.E. için tahakkuk ettirilen cezanın yargı kararına istinaden, H.E. için tahakkuk ettirilen cezanın ise re'sen yapılan incelemeye dayanılarak gerçekleştirildi i, haksız olarak ikinci kez tahsil edildi i ileri sürülen cezanın istirdadı için görev uyu mazlı ına konu davaların açıldı ı anla ılmaktadır.

15. Uyu mazlı a konu dava, 5510 sayılı Kanun'un 102.maddesi kapsamındaki davalardan olmayıp, Borçlar Kanunu çerçevesinde istirdat istemiyle açılan bir davadır. Davacı kendisine gönderilen idari para cezası bildirimleri üzerine 6552 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmadan faydalanıp akabinde haksız tahsil edildi ini ileri sürdü ü kısım için istirdat davası açmı tır. 5510 sayılı Kanun'un 102.maddesi dı ındaki davalarda adli yargı yerinin görevli oldu u aynı Kanun'un 101.maddesinin amir hükmü oldu u gibi istirdat davasının da özel hukuk hükümleri çerçevesinde adli yargı yerinde görülece i ku kusuzdur.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, zmir 5. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile zmir 1. Mahkemesinin, 11/06/2019 tarihli ve E.2019/56, K.2019/217 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. zmir 5. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile zmir 1. Mahkemesinin, 11/06/2019 tarihli ve E.2019/56, K.2019/217 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Dosyanın tetkikinde; aynı dönem için davacı apartmanda hem H.E'nin hem de bu kiinin e i olan Z.E. isimli ahısların kapıcılık hizmetinde kullanılmasına ilikin olarak davalı kurum tarafından farklı tarihlerde 5510 sayılı Kanun'un 102.maddesi kapsamında idari para cezaları tahakkuk ettirildi i, Z.E için tahakkuk ettirilen cezanın yargı kararına istinaden, H.E için tahakkuk ettirilen cezanın ise re'sen yapılan incelemeye dayanılarak gerçekleştirildi i, haksız olarak ikinci kez tahsil edildi i ileri sürülen cezanın iptali için görev uyu mazlı ına konu davaların açıldı ı anlaşılmaktadır.

Uyu mazlı ın yukarıda yer verilen 5510 sayılı Kanun'un 102.maddesi uyarınca davalı kurum tarafından tahakkuk ettirilen idari para cezalarına ilikin oldu u dosya içeri inden sabittir. 5510 sayılı Kanun'un 102.maddesi dı ındaki davalarda adli yargı yerinin görevli oldu u aynı Kanun'un 101.maddesinin amir hükmü olmakla, anılan Kanun'un 102.maddesi kapsamındaki davanın idari yargı yerinde görülece i ku kusuz oldu u kanaatiyle adli yargının görevli oldu u yönündeki ço unluk görüşüne katılmıyoruz.
07/06/2021

Üye
Aydemir TUNÇ

Üye
Nurdane TOPUZ

Üye
Ahmet ARSLAN